

Дарителска
програма
за опазване
на природното
и културно
наследство

Наградени проекти от Дарителската програма за опазване на природното и културно наследство на България през годините 1996-2016

1. Национални победители:

Природен резерват за защита на птиците "Пода", 1996 г. "Българско дружество за защита на птиците"

Лагуната „Пода“ е обявена за защитена местност през 1989 год. Тя е първата такава територия в България, предоставена за стопанисване на неправителствена организация – „Българското дружество за защита на птиците“. В местността „Пода“ са установени: 161 таксона низши растения, 231 вида висши растения, 168 вида безгръбначни, 6 вида риби, 14 вида земноводни и влечуги и 15 вида бозайници. Впечатляващо е, че само на 1 кв. км, колкото е площта ѝ, се срещат 264 вида птици, като в цяла България те са 403, а в цяла Европа – около 780! Нещо повече, от обитаващите в Европа 22 световно застрашени вида птици 8 намират убежище в „Пода“. През 1994г. Швейцарското правителство финансира лагуната и подпомага изграждането на първия у нас Природозащитен център.

Това е и първият проект, спечелил през 1996 г. голямата награда у нас от Европейски награди „Хенри Форд“, инициативата-предшественик на Дарителската програма.

Програма за опазване на кафявата мечка в България и на Балканския полуостров, 1997 г. Сдружение „Природен фонд“

Опазването на мечките и тяхното съжителство с хората е основна задача на Балканската мрежа за съхранение на мечките. Програмата има двойна цел – от една страна да информира и подпомага организации, борещи се срещу изстребването на мечките и от друга – да създава необходимите условия за съхраняване на тяхната популация.

Благодарение на положени екологични грижи бе постигнато увеличение в популацията на кафявата мечка.

Музикален Център Борис Христов, 1998 г. Арх. Мария Иванова

Изграждане и устройване на „Къща-музей и Музикален център „Борис Христов“. Културният институт се помещава в софийския дом на прочутия български бас, дарен от него на Министерство на културата през 1977 г. Музикалният център „Борис Христов“ има за цел да представя майсторите в българското и чуждестранно изкуство и техните последователи, да привлича за изява авторитетни творчески личности и да подкрепя онези дарования, които правят първите си стъпки към голямата сцена. Същевременно къщата-музей към музикалния център събира и експонира колекция от картини, фотоси, костюми, нотни материали и звуконосители, свързани с творческия път на Борис Христов и с историята на българското изкуство. С разнообразните си дейности и внушения

Музикалният център „Борис Христов“ има амбициите да се превърне в действаща академия, в място за обмен на идеи и осъществяване на съвместни проекти на творци от музиката, театъра, киното, телевизията и пластичните изкуства.

Разработване и изпълнение на план за управление и възстановяване на биосферния резерват „Сребърна“, 1999 г.

Централна лаборатория по обща екология – БАН

Резерватът “Сребърна” е с най-високия международен природозащитен статут – включен е в листата на ЮНЕСКО по силата на Международната конвенция за опазване на световното културно и природно наследство, обект е на Рамсарската конвенция за опазване на влажните зони, част от световната мрежа на биосферните резервати, значимо орнитологично място (Important Bird Area-IBA) по програмата на Birdlife International. Всички тези международни номинации са поради изключителното биологично разнообразие, което притежава “Сребърна”, а именно: около 3000 вида растения и животни; три гнездещи глобално застрашени вида птици; два зимуващи и мигриращи глобално застрашени вида птици; един глобално застрашен вид бозайник; един глобалнозастрашен вид безгръбначно животно.

Целта на конкретния проект е разработване на План за управление, осигуряване на експертна подкрепа, както и за привличане на местното население и НПО към обсъждане, изработване и съдействие за изпълнението му.

Тракийски култов център Старосел, 2000 г.

Траколожка експедиция „ТЕМП 2000“

През 2000 г. траколожката експедиция за могилни проучвания „ТЕМП 2000“ откри в Четињовата могила край Старосел, Хисарско, представителен и грандиозен храм от края на V и IV век пр.Н.е. Той се състои от впечатляваща ограда (крепида) с дължина 241 м и запазена височина до 3 метра централно и две странични стълбища, коридор, прецизно изпълнена фасада и правоъгълно и кръгло с куполен покрив помещения. С диаметър си от 5.3 м то е най-голямото в България.

Храмът със своите размери е най-величественият в тракийските земи. В него е погребан обожествен владетел, може би самият Ситалк. Внутрешното съоръжение за изграждането на което са били употребени повече от 4000 големи дялани блокове е било по силите на мощен, богат, влиятелен цар. Храмът е възлово място на голям култов център от множество скални светилища и няколко десетки могили. В две от тях са открити по-малки храмове, използвани и като гробници мавзолеи. В други са погребани висши представители на тракийската аристокрация – вождове или владетели.

Опазване на царския орел в Сакар планина, 2001 г.

„Българско дружество за защита на птиците“, гр. Хасково

Царският орел е световно застрашен вид. Включен е в Световния Червен списък на Световния съюз за защита на природата (World Conservation Union, IUCN). В Европа опазването му е приоритет според Бернската конвенция на Европейския съюз. Международен план за действие за опазване на царския орел е изготвен от BirdLife International и е приет от Съвета на Европа в Страсбург на 21 юни 1995 г. Числеността му в Европа се оценява на около 224-318 двойки.

В България е бил широко разпространен в миналото. В началото на 20 век са били преброени 1824 гнезда. Днес числеността на царския орел се оценява на 20-25 двойки, но само 9 гнезда са известни, 7 от които в региона на Сакар планина.

Авторът на проекта – Стойчо Стойчев и членове на Българско дружество за защита на птиците продължават да работят за опазване и създаване на най-благоприятните условия за тяхното увеличаване.

Екопътека до водопада Горица и местността Соколов изглед, 2003 г.

Изпълнителна Агенция по околна среда

Проектът-победител в Дарителската програма за 2003 г. цели изграждане на част от екопътека по долината на седемте водопада в землището на с. Овчарци, община Сапарева баня, в подножието на Рила планина. Трасето обхваща забележителни природни кътове и обекти, представляващи интерес от научна, естетическа и информационна гледна точка – скални образования, природни забележителности и др. Районът около избрания маршрут за екопътека е богат и на исторически и

културни паметници. Интерес представлява църквата "Св. Йоан Богослов" (1881 г.), изографисана от Николай Образописец – един от видните представители на Самоковската художествена школа. Само на 2 км. от с. Овчарци се намира Ресиловският манастир, както и античният град Германея.

Изграждането на екопътеката има за цел повишаване на общественото съзнание по отношение опазването на околната среда, историческите и културни паметници.

Открита сцена Калето, 2004 г.

Община Свищов

Националният победител в Дарителската програма за опазване на околната среда и културното наследство за 2004 г., парк "Калето" е разположен на най-високата точка над Свищов. Там все още стоят останките от средновековна крепост. Уникалната гледка към р. Дунав е била предпоставка към оформянето му в едно от най-привлекателните места за отдих. В парка се намира и църквата "Св. Димитър", построена през XV век, а в нейният двор е било първото класно училище в България.

Целта на проекта е това място да стане "Парк на творците", да се изгради открита, амфитеатрално разположена сцена под стените на древната крепост, сцената да дава възможност на младите хора за по-пълноценен културен живот.

Проучване на Тракийската царска резиденция на Одрисите VI-V в. Пр. Хр., 2005

Екип на Националния исторически музей

Проектът е свързан с пълното проучване на тракийска царска резиденция, разположена в същинска Средна гора, землището на с. Старосел, община Хисар. Археологическият обект е единственият владетелски комплекс, открит в земите, населявани от траки преди Елинистическата епоха. Изключително добре запазената архитектура на резиденцията и непокътнатите от иманяри културни пластове са предпоставка новооткритият обект да допринесе за развитието на културен туризъм, свързан с вече известните тракийски храмове в околностите на с. Старосел.

Неизвестни стенописи от притвора на църква „Св. Успение Богородично – с. Арбанаси, 2006

„Център за реставрация на художествени ценности“ ООД

По време на ремонтни дейности в храма „Св. Успение Богородично“, с. Арбанаси, са открити части от стенописи. Стилът и изписването им показва, че вероятно са от началото на 17 век. Основната цел на проекта е да се разкрие художествената им стойност чрез почистването им от наслоените варни бадани бои, неорганични слоеве и други замърсявания и чрез реставрирането им.

Разкриването на стенописите в притвора на църквата ще ги направи достъпни, както за богомолца, така и за любители и специалисти в областта на изкуството – изкуствоведи, историци, реставратори.

Реставрация на стенописи в църквата „Св. Успение Богородично, Троянски манастир, 2006

„Полихромия – Петрови“ СД

Троянският ставропигиален манастир е средище, поддържало и укрепвало народностното съзнание на българина. Днес комплексът е духовен център за разпространение на църковно-религиозна книжнина и национална просвета. Стенописите, подлежащи на реставрация, са уникално културно историческо наследство, оставено ни от иконописеца Захари Зограф. Те бележат поврат във възгледите за естетика и красота и са нехарактерни за епохата, през която авторът е живял.

Археологически разкопки край с. Дъбене, Карловско, 2008

Национален исторически музей, София

При археологически разкопки в местността Балинов горун край с. Дъбене, Карловско, са проучени шест могили. В една от тях са открити и гробове, където са намерени над 25 керамични съда, бронзови ками, стъклени мъниста (сред най-ранните в Европа) и над 20 500 златни елементи и предмети, някои от които с размери от 1,2 мм. Находките представляват интерес за историята на ювелирството и технологията на метала. Продължава проучване на останалите подобни могили, геофизично изследване на района и провеждане на технологични и научни анализи на откритите археологически материали.

Тракийска владетелска резиденция на Одрисите на връх "Кози грамади", 2010

Национален исторически музей, София

Археологът Иван Христов и неговият екип от научни работници към НИМ разкриват нови свидетелства за одриската династия от IV в. пр. Хр. Владетелската резиденция на връх "Кози грамади" може би е ключ към разбирането ни за траките въобще. След приключване на проучванията, целта е това интересно място за посещения да се превърне в обект на културен туризъм, заедно с наблизко разположения тракийски култов комплекс Старосел, открит от ТЕМП и д-р Китов през 2000г.

Спасяването на Пеликана, 2011

Природен парк „Персина“

Къдроглавите пеликани са световно застрашен вид, ограничен у нас до около 120 двойки в резервата „Сребърна“. Възстановяването на Дунавските колонии е от особена важност за подобряване жизнеността на българската и балканската популация на вида. Целта на проекта на Природен парк Персина, с автор Стела Божинова, е осигуряването на нови местообитания за гнездене на пеликаните по Дунавското поречие, каквито са възстановените блата на о. Персин.

Проучвания на първата земеделска цивилизация в Европа, 2012

Регионалният исторически музей Враца

Проектът изследва културното наследство на ранните земеделски общества от периода на монохромния неолит (края на VII и началото на VI хилядолетие пр. Хр.) и чрез експериментални демонстрации представя натрупаното научно познание. Авторът на проекта е Георги Ганецовски от Регионалният исторически музей Враца.

Задругата на орела, 2013

Българско дружество за защита на птиците

Разработката предвижда работа в две основни направления: развитие на групите на пазителите чрез въвличането им в преки природозащитни дейности и повишаване на обществената подкрепа за царския орел чрез насърчаване на устойчив местен поминък, чрез проучване храната на вида, развитие на еко туризма и мониторинг на резултата от дейностите по проекта.

Да спасим кромлеха в Старо Железаре, 2014 г.

Автор е едноименна гражданска фондация

Разработката предвижда реконструкция и експониране на вече разкритите и очакваните тепърва да се намерят структури от археологическия обект тип кромлех – тракийска астрономическа обсерватория – при Чолакова могила, с. Старо Железаре, община Хисаря. Дейността им включва осъществяване на спасителни довършителни разкопки под ръководството на проф. д-р Диана Гергова от НАИМ-БАН, изграждане на защитно покритие и социализирането на 26-вековния исторически паметник, както и превръщането му в обект на културен туризъм.

„Делфини и хора – съжителство в морето“, 2015 г.

Сдружение за дива природа Балкани

Делфините са може би най-близкия до нас, хората, морски обитател. Те са необикновени и социални същества, при които не само инстинктите са определящи – общуват помежду си, умеят да се забавляват и дори да ни разбират. Конфликтът на рибарите с делфините може да бъде решен, твърдят авторите на проекта-победител от Сдружение „Балкани“, чрез инсталирането на акустични репелентни устройства, т.нар. пингъри, които отблъскват делфините със звук и по този начин опазват мрежите и улова в тях. Това е иновативен подход, при който устройствата се монтират на рибарските съоръжения и се проследява ефектът им. Осъществява се в интензивно взаимодействие с рибарската общност, в опит да се повиши знанието им за делфините и да се намали негативното отношение към тях – основна предпоставка за опазването на тези защитени видове.

„По-голям шанс за белошій пата ветрушка (Falco naumanni) в България“, 2016 г.

Сдружение „Зелени Балкани – Стара Загора“

Всеки изчезнал вид отеква като ужасен писък на планетата и разстройва сериозно биологичния баланс, което допълнително нарушава равновесието в природата. Опазването и подпомагането на популациите на редки и защитени видове, или възстановяването на вече изчезнали видове в места,

от които са изчезнали, е важен природозащитен подход. Това е и целта на проекта-победител. Да възстанови трайно в страната изчезналата популация на малкото соколче. Голям успех на проекта е, че през 2016 г. в региона на Сакар планина се върнаха 20 птици да гнездят на обиталищата си от 2015 г. Това е надежда за нов шанс на белошій патата ветрушка в България.

2. Наградени проекти със специални и поощрителни отличия:

Тракийски култов комплекс в местността Мишкова нива" Фондация "Културен форум"

Религиозният комплекс е построен между средата на 2000 г. пр. Н. е и епохата на късната античност (400 г. сл. Хр). Той представлява един от най-ценните паметници на античния духовен живот и е забележително доказателство за вярванията на древните траки.

Опазване на хищните видове в България Дружество за защита на хищните птици

Броят на хищните видове в България намалява драстично през последните десетилетия не само в България, а и в Европа. Целите на проекта са: информационна и образователна кампания, повишаваща вниманието към хищните птици в България; спиране или драстично намаляване браконьерството на 3 вида птици – Златният орел, Сакер и сокол Скитник.

Лонгоза – наша радост, наша грижа Сдружение „Бъдеце“

Прочутият резерват "Камчия" на 30 км южно от град Варна е едно от малкото места, където може да се види величествена гора от гигантски дървета, обвити с увивни растения. Това е Лонгоза – същинска девствена джунгла, в която растат над 40 вида дървета, над 200 уникални висши растения, много от които са включени в Червената книга на България. Проектът изготвя план за стимулиране на младите хора към съхранение на флората и по-специално на блатното кокиче.

„Зелени игри, синьо небе“

Дом за деца с умствена изостаналост, с. Горски Сеновец, В. Търново

Проектът е изготвен от възпитаници на Дом за деца с умствена изостаналост и неговата цел е да бъдат обучавани децата в любов, красота и съхраняване на околната среда.

Искри от извора „Театър и традиция“

Фолклорен образователен театър и студио „Театър и традиция“, НПО „ЕкоАрк“

Целта на проекта е да се предизвика интерес у младите хора към традиционните ценности, свързани с опазването на околната среда и да се съхранят националните традиции.

Човекът в миналото – антропологична експозиция

Институт по експериментална морфология и антропология – БАН

В експозицията в хронологичен ред /от неолита до Възраждането, на фона на данните за историческото и културното развитие, религиозните схващания през различните епохи, са представени физическите типове на хората, сведения за заболяванията и травмите, оставили следи върху костите им. Чрез метода на пластичната антропологична реконструкция на главата, по черепа са визуализирани отделни образи от различни епохи.

Опазване на големите прилепни колонии в България

Институт по зоология – БАН

Прилепната фауна на България е една от най-богатите в Европа и е представена от 31 защитени вида. Всички големи прилепни колонии у нас са считани за уязвими и застрашени, поради което броят на прилепите в тях е намалял с около 20-40 %. Проектът има за цел да се установи временния статус на прилепните колонии; да се локализируют неизвестни досега пещери, обитавани от прилепи

и изискващи спешна защита; да се набележат и при възможност, да се осъществят мерки за защита на прилепите.

Чешмите край гр. Омуртаг

Димитър Петков

Основната цел на проекта е събирането на информация за чешмите в региона на гр. Омуртаг и опазване на околната среда около тях. Авторът на проекта създава дигитална фото-колекция на чешмите, а снимките се използват за оформление на постери, календари, компютърна презентация, интернет-страница и представяне на проекта пред представителите на медиите.

“СТОП! Не замърсявай”

ОУ “Св. Климент Охридски”

Автор на проекта е 14-годишната ученичка Ирина Христова от ОУ “Св. Климент Охридски”, с. Кичево, област Варна. Целта на проекта е опазване на околната среда в региона на селото и възпитаване на учениците в любов към природата.

Летни планински походи “Приятели с раници”

Фондация “За теб” при Софийска духовна семинария “Св. Иван Рилски”

Основната цел на проекта е преодоляване на психологическата и физическа изолация, както и социалното адаптиране на децата от специализирани домове в страната, чрез контакти с техни връстници от друга социална среда. Проектът цели придобиване на знания за екологията и възпитаване в любов към природата.

Почитуване на р. Съзлийка и възстановяване на Римската чешма “Елия”, гр. Никопол

Албена Спасова

В проекта взимат участие деца от турското и ромското население на гр. Никопол, с помощта на художника Александър Лебед. Проектът е с цел почитуване и възстановяване на река Съзлийка – единственото място за отдих и за игра на децата в града. Там се намират и най-известните исторически забележителности на района, останали още от Римско време.

Църква “Успение Богородично”, Драгалевски манастир. Реставрация и експониране на стенописи от 15в. и 17в.

ОП “Стара София” със Софийски исторически музей

Църквата “Успение Богородично”, изградена при възникването на манастира през 14 в. представлява най-ценният паметник на културата в цялостния манастирски комплекс. Високата културно-историческа стойност се дължи на уникалните стенописи от 15 в., които да се реставрират и експонират на място в църквата.

Обезвреждане на тежки метали и пестициди във води и почви

Институт по инженерна химия, БАН

В България има над 43 хил. хектара земя, която е регистрирана като замърсена с тежки метали и металоиди. Целта на проекта е обезвреждането на тежки метали и пестициди в почва и води чрез технология и тяхната трансформация в неусвоими от растенията субстанции. Възстановяване на замърсени почви, предотвратяване замърсяването на водите и стопанската растителност.

Ден на древните изкуства, занаяти и умения

Културно-историческо сдружение “Общество Дъбова порта”

Проектът е новаторска инициатива, която ще послужи като начален тласък за организирането на ежегоден празник на древните форми на изкуства, занаяти и практически умения. Основната цел на проекта е да разкрие пред широката публика част от съкровището на материалната култура – от праисторическа епоха до XVI в.

Образователен екопарк “Водениците”

Сдружение с нестопанска цел “Цар Симеон I”

Местността “Водениците” край Варна е обявена през 2002 г. за защитена територия, във връзка с живеещите в нея редки видове птици. Целта на проекта е създаване на еко-парк, в който да бъдат организирани летни образователни лагери за ученици.

Деветашката пещера, експонирана стратиграфия

Исторически музей Ловеч

Основната идея на проекта е пренасянето и експонирането на част от стратиграфския профил от Деветашката пещера, представящ културни напластявания от каменно-медната и ранната бронзова епоха.

Парков комплекс и параклис “Св. Пророк Илия”, гара Елин Пелин

Творчески екип

Проектът е с цел довършване на вътрешното оформление/иконостас и изографисване на тавана/на параклиса “Св. Пророк Илия”, гара Елин Пелин.

Екипът се състои от специалисти – стенописци и резбари, с образование от Националната Художествена академия, и работещи в тази област.

България – атлас “Стари карти”

Общобългарска фондация “ТАНГРА ТанНакРа”

Проектът е съвместно издание с водещи български специалисти в сферата на историческата картография и архивознание. Атласът обединява над 170 картографски образци на Балканите в различни епохи, на които са споменати България и българите.

Опазване на уникалната флора на национален парк “Пирин”

Екатерина Кожухарова – катедра “Фармакогнозия и ботаника”, Фармацевтичен факултет

Основната идея на проекта е да се създаде нова градина в района на село Добринище за опазване на редки и застрашени растения от флората на Национален Парк Пирин, както и да се създаде колекция от лечебни редки и ендемични растения.

Блатаник – технология за сближаване на видовете

Иван Дамянов

Проектът е с цел разширяване на екологичната култура на младежта и подчертаване значението на влажните зони.

Ансамбъл за народни песни и танци “Горнополска песен”

читалище “Пробуда” с. Овчарци

Проектът има за цел опазване и съхранение на местния фолклор и народните обичаи.

Опознай родния край, за да го обикнеш

Ученици от СОУ „Д-р Петър Берон”, Свиленград

Проектът цели изграждане на екологично съзнание у подрастващите чрез тяхната дейност и доброволен труд за почистване и маркиране границите на ЗМ “Лозенски”.

Възстановяване и обновление на църквата „Св.Св. Кирил и Методий” гр. Велико Търново **протоерей Йордан Маринов и арх. Донка Колева**

Църквата Св. Св. Кирил и Методий в гр. Велико Търново е паметник на културата от национално значение, построена е в 1861г. от възрожденския майстор Кольо Фичето и е един от неговите истински шедеври.

Тракийски царски могилен некропол край град Стрелча – V-IV в. Пр. Хр.

д-р Даниела Агре

Целта е подпомагане на цялостното проучване, реставрация, консервация и социализация на две могили, намиращи се между селата Свобова и Смилец, в подножието на Средна гора.

Възстановяване на белоглавия лешояд като гнездящ вид във Врачанска планина

Дружеството за защита на хищните птици, София.

Изграждане на клетки за адаптация на белоглави лешояди и последващото им пускане на свобода в района на Врачанска планина.

„С цървулите на баба в Европа“

Народно читалище „Христо Ботев“, с. Копаница, Радомир.

Съхраняване на автентичния фолклор на с. Копаница, Радомирско. Трето поколение самодейци опазват носиите, песните, танците и обичаите на своя роден край.

Халите и змейовете от Рилските езера

г-н Страхил Гювийски

Целта на проекта е да съхрани легендата за Рила планина, да се запази митът за взаимодействието на човек с природа като част от българското културно наследство.

Ученически клубове – „Съхрани българското“

Фондация „Щедро Сърце“

Доброволна бригада от младежи почистиха археологическите разкопки на първите български столици Плиска и Велики Преслав.

Национална система за мониторинг на биологичното разнообразие в България

Изпълнителна агенция за околната среда

Реализирането на проекта е в изпълнение на българското законодателство и международните ангажименти на страната за опазването на биологичното разнообразие. Разработката ще осигури информационната основа за прилагането на ефективна природозащитна политика.

Наследство за бъдещето

АИМ - БАН

Мултимедиен диск, в който с богат илюстративен материал се популяризират уникални паметници (обекти) от националното ни културно наследство.

Чрез образование към успех

Център за социална рехабилитация и интеграция при Сдружение „Общество за всички“

Шест деца без родители и с физически увреждания имат дарба в областта на изобразителното изкуство. Проектът подпомага развитието и обучението им в тази насока.

Опазване и възстановяване на Драгоманското блато

Сдружение за дивата природа „Балкани“

Основната цел на проекта е възстановяването на естествената флора и фауна в района на блатото, пресушено през 30-те години на миналия век. Провеждане на екоакции, осигуряване на мониторинг и охрана, организиране на посещения с научна, популярна и образователна цел.

Национална програма против жертвите на отрови в природата

Фонд за дивата флора и фауна

Всяка година хиляди животни от редки и застрашени видове стават жертва на използването на отровни примеси и химикали в селското стопанство и на нелегалната употреба на отрови за борба с хищниците. Проектът се бори за разрешаването на неотложния проблем.

Осиновителна програма на Спасителен център за диви животни

СНЦ „Зелени Балкани – Стара Загора“, Спасителен център за диви животни

Опазване на редки видове диви животни, чрез грижа и лечение. Привличане на осиновители.

Реставрация на стенописите в църква „Св. Арх. Михаил“, Сапарево

Сдружение „Рест Арт“

Църквата „Св. Арх. Михаил“, деклариран паметник на културата с „архитектурно и художествено значение“, е в бедствашо положение. Целта на проекта са реставрационни дейности по стенописите в църквата – почистване, консолидиране и експониране.

Училище на Мелпомена

Сдружение “Арт студио “Камбана”

Арт студио “Камбана” е младежка театрална група, която организира представления в пещерата “Леденика”, с цел да я съживи в образи и звуци и да провокира креативно мислене.

„Дърво се вие дорде е младо“

92 ЦДГ „Лозичка“ - София

Чрез автентичен фолклор – песни, танци, обичаи – и с приложни художествени занимания 92 Целодневна детска градина подготвя децата да съхранят, пренесат и доразвият в бъдеще всичко ценно, натрупано от предходните поколения в историята на народното творчество.

Да съхраним скално светилище в Добруджа

Център за работа с деца

Участници в два клуба по изобразително изкуство при Центъра за работа с деца са иконописали и оформили скален манастир по поречието на река Канагьол, до град Алфатар.

Урдовиза – Китен

Център за подводна археология

Подводни проучвания за определяне границите на селище от ранната бронзова епоха в акваторията на южния китенски залив – определяне на точните географски координати, координатите на няколко корабкрушения и включването им в географската информационна система.

Дендрологична пътека - пътека на светите места

Природен парк „Рилски манастир“

Живописната пътека до гроба на Св. Иван Рилски в природен парк „Рилски манастир“ е сред най-посещаваните в района. В продължение на 3 км посетителите минават през вековни широколистни гори с над 28 дървесни и храстови видове. Чрез обозначаването им по подходящ и траен начин всеки ще може да се запознае с природното богатство на парка.

Старите ликове - новото лице на музея

Общински исторически музей, Радомир

Ценни образци на късносредновековното и възрожденското иконописно изкуство на самоковски и неизвестни майстори от района са останали неизследвани от специалисти. След проучване, документиране и реставриране ще се представят в самостоятелна експозиция към музея в Радомир.

Детски фолклорен танцов театър "Еньовче"

Читалище „Кирил Маджаров“, Смолян

Детски фолклорен танцов театър „Еньовче“ приобщава младите хора и децата към българските традиции и богатото фолклорно наследство на страната ни, вкл. чрез възстановки на ритуали и обичаи.

Българското традиционно корабостроене и корабоплаване

Мирослав Цанов

Теренна работа за издирване и документиране на последните оцелели плавателни съдове, проучване на архивните източници по места, сравнително изследване на българската традиционна морска култура като част от общото морско наследство на Черно море и Източното Средиземноморие.

Изграждане на център за размножаване на сухоземни костенурки край град Драгоман
Сдружение за дива природа „Балкани“, автор Марта Димитрова.

Целта на бъдещия Център е да подпомогне размножаването и с това да възстанови популацията и опази местния генотип от вида на сухоземната шипоопашата костенурка (*Testudo hermanni*) в Драгоманско-Калотинския район, а в дългосрочен план – да промени отношението на местните хора, младежите и децата към опазването на природата, на уникалните видове от фауната и флората в региона.

„Девојко мари юбава“

ССУ с ДГ за деца с увреден слух „Проф. Д-р Дечо Денев“, автор Севделина Джонгарска.

По специфичен начин се интерпретира културното ни наследство – песни, танци, обреди, обичаи, ритуали – за да се създаде стабилна връзка между поколенията, да се съхрани и популяризира чрез концерти и изложби по света българското народно творчество в цялото му великолепие и многообразие. В проекта участват общо 511 деца с увреден слух, които са изпълнители в концертите, както и участват в събирането на етнографски данни.

Картография на изчезващата памет

Изследователски център по социални науки към СУ „Св. Климент Охридски“, автори Невена Германова и Вероника Димитрова.

Жилищните сгради в София, построени преди 1944 г., в момента се намират в изключително лошо състояние, оставени са да се рушат, а някои от тях вероятно ще изчезнат. Те са образа на Стара София и са от изключително значение за запазване историята на столицата. Целта на проекта е запазване на рушащите се сгради и създаване на публично онлайн пространство за дискутиране на проблемите, свързани с опазването на културно-историческото наследство на Стара София.

Детската градина, семейството и празниците „Коледа“ и „Кукеровден“

ЦДГ „Билияна“, Ямбол.

Проектът е насочен към съхраняване и популяризиране сред децата на българските традиции, свързани със зимно-пролетните народни обичаи и възпитаване и утвърждаване на националното самосъзнание чрез непреходното българско песенно и танцово фолклорно наследство. Целта е изграждането на траен интерес към традициите и участие в двата празника на община Ямбол, както и изработката на автентични кукерски маски.

Опазване на застрашени видове водолюбиви птици и природни местообитания в Поморийско езеро

СНЦ „Зелени Балкани“, Пловдив

Проектът цели опазването на водолюбиви видове птици и типове природни местообитания, защитени от националното и международно природозащитно законодателство. За целта в района на Поморийско езеро се прилагат директни конзервационни мерки, целящи подобряване на природозащитното им състояние.

Клуб „Пъстра трапеза, добра храна“

120 ОУ „Г. С. Раковски“, гр. София.

Проектът цели учениците да опознаят и обикнат българските традиции, да вникнат в националния ни здравословен кулинарен календар и да проявят интерес към храната, която консумират като неразделна част от културата на обществото. Да разберат колко е важно храната да е освен вкусна, и здравословна и да се запознаят със здравите български родови корени и обредни практики.

Долината на скалните рисунки“

Сдружение „Клуб Еделвайс“

Целта на проекта е изследването, съхранението и туристическото представяне на древни скални рисунки и графити по поречието на река Искър между Мездра и Карлуково.

ЕлПасо – хипотерапия с децата от с. Доганово – създаване на био градина и книга на билките в ранчото

„Движение на българските майки“

Целта е да се запознаят децата от Дома за деца лишени от родителски грижи в с. Доганово с живота в стопанството, отглеждането и грижата за животните, обич и знания за природата. Повече от две години 7 деца посещават два пъти месечно ранчото, учат и се грижат за животните и растенията, садят зеленчуци, събират билки и се учат да яздят чрез хипотерапия.

Градината на символизма

Национален литературен музей

Целта на проекта е създаването на екологичен център – възстановка на стар градски двор от началото на XX век и превръщане на двора на къщата-музей „Христо Смирненски“ в уникален „литературен парк“, където по оригинален и интригуващ начин ученици, студенти и посетители да бъдат запознавани едновременно с природата и с културната памет на София.

Лагуна в окоето на птица – еко дрон.

Българска фондация Биоразнообразие.

Разработката има за задача да предотврати въздействието на заплахите върху лагуната Атанасовско езеро, за да се гарантира доброто екологично състояние. Прилагането на иновативен мониторинг с използване на съвременна технология за наблюдение от въздуха, т. нар. дрон, ще позволи бързо, евтино и безопасно събиране на данни с минимално човешко присъствие при наблюденията и даде възможност за локализиране на проблеми и заплахи, които не могат да бъдат наблюдавани при наземния мониторинг.

Детска площадка – специално за мен!

Сдружение с нестопанска цел „Довери ми се“, гр. Самоков

Целта е осигуряването на финансови средства за закупуване на комбинирано детско съоръжение, достъпно за деца с ментални, говорни проблеми и ограничени двигателни функции. Това детско съоръжение включва набор от най-съвременни, сетивно богати структури, които насърчават преодоляването на дефицити, присъщи на деца с умствена изостаналост, аутизъм, синдром на Даун и церебрална парализа.

На пчелите с любов

Сдружение „Щипка“

Целта му е информирането на населението и дефинирането на адекватни мерки за дълготрайна защита на пчелите, като по този начин се допринесе както за екологичното равновесие, така и за повишаване качеството на живот на човека – полагане на основи за устойчив начин на живот в хармония с природата.

„Възраждане на стари занаяти в град Сопот чрез доизграждане на занаятчийски ателиета в Етнографски и занаятчийски център Сопотски еснаф“

Къща музей „Иван Вазов“, гр. Сопот

Досега са изградени и действат уникална за България демонстрация, представяща „Пътя на вълната“ и детската школа „МайсторЧета“. Когато започнат да работят грънчарско и ковашко ателие, ще завърши първи етап от програмата в гр. Сопот за възстановяване и съхранение на стари занаяти, привличане на нови посетители в етнографския комплекс и онлайн демонстрации. Градът с богатата възрожденска история и славно минало очаква нови гости, благодарение на осъществяването на този проект.

Сдружение за опазване „Една природа“ с проект „Изложба в обем – възприятие чрез допир на животните от Черно море“

Сдружение за опазване „ЕДНА ПРИРОДА“

Разработван в партньорство с Регионален исторически музей Бургас, проектът е насочен към осъществяване на интерактивна изложба за незрящи, показваща най-интересните и запомнящи се черноморски обитатели. Тази група от хора е напълно пренебрегната в работата на музеите, при

създаването на изложби и организирането на събития. Дори сградите на постоянните експозиции са непригодни за посещение на незрящи хора. Пътуваща изложба с 3D-макети в естествени размери на 15 вида риби и на делфини, черупки от черноморски мекотели, морски кончета, игли и раци, аудио система с характерни звуци и текстове на брайловата азбука ще даде възможност на незрящи и зрящи хора от цяла България да се докоснат до част от черноморските обитатели и да научат интересни факти за тях.

„Мониторинг на климата, речната мрежа и рискови процеси в Пирин“

доц. Георги Рачев, ръководител на колектив от Катедра Климатология и геоморфология на Геолого-Географския факултет на СУ „Св. Климент Охридски“

Въпросът за климатичните промени и човешката намеса е все по-актуален. Високите части на някои планини имат пояс, който е утвърден индикатор за глобалните промени. Знаете, колко магнетично, магично и специално място е Пирин – втората по височина планина в страната ни и един от трите национални парка на територията на България, едновременно с това – силно урбанизирана планина. Целта на проекта е да се разширят и модернизират чрез нова апаратура досегашните наблюдения на климата, речните потоци и рисковите процеси в Пирин планина, за да се потвърди със сигурни данни затоплянето на климата в страната ни.

„Метод ТАРАТАНЦИ“

„Таратанци“ ООД

Това е графично представяне на българските народни хорá под формата на схеми от стъпки с различни цветове и форми, а целта – съхраняване на фолклорното ни творчество. До момента са създадени 12 схеми, още 14 са в процес на допълване. Те включват всичките 7 фолклорни области в България, тестват се сред най-различни възрастови групи: деца, родители, работещи колективи. Проектът е много обхванат и включва в себе си модулна програма от събития, издаване на литература, визуална карта на България със схемите на народните хорá според разпространението им, устойчиви инсталации на открито в различни градове на страната, изложби в страната и в чужбина.

„Инициатива за премахване на незаконните сметища в България“

БНТ2

Нерегламентираните сметища се разрастват и поставят природата, и нас – хората – в сериозен риск. През 2015 г. репортерите от БНТ2 подеха акция, в която обществената медия показва незаконните сметища из цялата страна, пръснати на най-неочаквани места. Само на територията на София те са над 100, като това в „Овча купел“ се простира на 11 декара. В Пловдив са 26. Има много по поречията на реките, в горите и на метри от жилищните блокове. Целта на инициативата е да подтикне кметовете на общини да предприемат действия за тяхното трайно премахване, а журналисти и зрители да намерят отговори на въпроса: кои са причините за изхвърляне на отпадъците на нерегламентирани места. БНТ2 информира регулярно Министерство на околната среда и водите за своите разследвания и оторизираните институции взимат мерки.